

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ 047-311895, 312036, 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054 E-mail : nica@nicaonline.com

ฉบับที่ 1 / 2548 เดือนเมษายน

- ข่าวจากบรรณาธิการ
- การติดตามงานโครงการ ฯ
- กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน
- การอบรมประมงอาสา
- แผนการปล่อยสัตว์น้ำปี 2548

แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ
ติดตั้งหน้าอำเภอสติงพระ

บรรณาธิการ : ฐานันตร์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ขงยุทธ ปรีดาत्मพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อรัญญา อัสวารีย์, ภาสกร ฌมพลกรัง
 นิคม ละอองศิริวงศ์
 ประมัยพร ทองคนารักษ์
งานศิลป์ : สุกัลักษณ์ พรหมศร

☞ ข่าวจากบรรณาธิการ

สวัสดีครับ จดหมายข่าวโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ฉบับนี้เป็นฉบับแรกที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่งานของหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมประมง ที่ร่วมดำเนินการในโครงการนี้ฯ นอกจากนี้จะเป็นสื่อกลางจากพี่น้องชาวประมงผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประชาชนผู้สนใจองค์กรพัฒนาเอกชน ถึงหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการในโครงการนี้ สำหรับกิจกรรมฟาร์มทะเลที่ทางโครงการดำเนินงานอยู่ในปีนี้ ขอเรียนให้ทราบว่า ในส่วนของสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (NICA) ได้อบรมประมงอาสาไปแล้ว ประมาณ 150 คน ที่ตำบลลูกุดและตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ได้ปล่อยกุ้งกุลาดำลงในฟาร์มทะเลทั้ง 2 ตำบลและบริเวณใกล้เคียงแล้วไม่ต่ำกว่า 15 ล้านตัว ต้องขอขอบคุณกลุ่มฟาร์มกุ้ง@มาตรฐาน ของอำเภอสติงพระ ที่ช่วยเหลือสนับสนุนพันธุ์กุ้งบางส่วนและทราบข่าวจากหน่วยที่ไปสำรวจสถานะการประมงว่า ขณะนี้ชาวประมงเริ่มจะจับกุ้งกุลาดำกันได้แล้ว

สำหรับสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฟาร์มทะเลโดยชุมชนพร้อมทั้งได้จัดฝึกอบรมชาวประมง จำนวน 9 เขต ได้แก่ อ.สิงหนคร 2 เขต , อ.ระโนด 2 เขต , อ.บางกล่ำ 1 เขต , อ.ควนเนียง 1 เขต , อ.กระแสดินธุ์ 2 เขต และอ.เมือง 1 เขต

หน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสงค์จะประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมของโครงการก็ส่งข่าวกันมาได้ครับที่ youngyut@nicaonline.com ที่นี้ยินดีเป็นสื่อกลางให้ทุกหน่วยงานและทุกท่าน นอกจากนี้ท่านจะพบกับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ได้ที่ www.skloonline.com

ฐานันตร์ ทัดตานนท์

tanan@nicaonline.com

☞ ประมงพื้นบ้านสติงพระเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตกุ้งกุลาดำจากฟาร์มทะเลโดยชุมชน

ในปี 2548 กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน ได้ดำเนินการในเขต อ.สติงพระ โดยได้เริ่มปล่อยลูกกุ้งกุลาดำไปในเขตฟาร์มทะเลตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นมา จากการสำรวจสถานะการทำประมงในปี 2548 นี้ พบว่าการจับกุ้งกุลาดำบริเวณทะเลสาบตอนในเดือนมกราคม 2548 ได้ 4.7 ตัน เดือน กุมภาพันธ์ 2548 ได้ 5.3 ตัน เดือน มีนาคม ได้ 3.0 ตัน ส่วนในเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2547 ชาวประมงสามารถจับได้ 14.5 ตัน ซึ่งคาดว่าเป็นกุ้งที่ตกค้างจากประมาณกลางปี 2547 การฟื้นฟูทรัพยากรประมง โดยการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนนี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากชาวประมงพื้นบ้านในทะเลสาบสงขลา เนื่องจาก ทะเลสาบมีอาหารธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ กุ้งที่ปล่อยมักจะออกหากินไม่ไกลจากบริเวณที่ปล่อยมากนัก ประมาณ 1,000 เมตรจากจุดปล่อย ทำให้ชาวประมงสามารถควบคุม ดูแล และสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ชาวประมงร่วมปล่อย ร่วมดูแล (ไม่จับตัวเล็กมาใช้ประโยชน์ก่อนเวลา) ร่วมใช้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อกุ้งโตได้ขนาดจากการพูดคุยกับชาวประมงพบว่า ขณะนี้ชาวประมง

ส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนตาอวนสามชั้น มาใช้ขนาดตาไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร กันเกือบหมดแล้ว เนื่องจากตระหนักว่าสามารถจับกุ้งได้ขนาด
ใหญ่ 30 ตัว/ กก. ลงมา ซึ่งเดี๋ยวนี้แทบจะหาไม่ได้จากกุ้งเลี้ยง ทราบว่ากุ้งไซส์ใหญ่ขนาดนี้ราคาเกือบ 400 แล้ว ดังนั้นถ้าชาวประมงพื้นบ้าน
ร่วมมือร่วมใจกัน ก็จะจับกุ้งได้ขนาดใหญ่ขึ้น ราคากุ้งปีนี้ก็ดีขึ้นขอให้จับกุ้งกันได้มาก ๆ ครับ

๘ หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมโครงการฟาร์มทะเลที่เกาะนางค้ำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2548 ที่ผ่านมา นายจาดูร์ อภิชาติบุตร หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานคณะอนุกรรมการ กำกับ ติดตามและประเมินผล ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พร้อมคณะได้เดินทางมาตรวจราชการที่จังหวัดสงขลาและพัทลุงโดยมีนายประสงค์ รัตนพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และ หัวหน้าส่วนราชการสังกัดกรมประมงทั้ง 2 จังหวัด และหัวหน้าราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมให้การต้อนรับ ซึ่งเป้าหมายในการเดินทางมาตรวจราชการ ในครั้งนี้ นอกจากเพื่อติดตามและศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาแล้วยังได้เดินทางไปเยี่ยมชมโครงการฟาร์มทะเลที่เกาะนางค้ำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง โดยได้ร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะการทำการประมงในทะเลสาบสงขลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและประโยชน์ของการทำฟาร์มทะเลจากชาวประมงที่อาศัยอยู่บนเกาะนางค้ำ ซึ่งชาวประมงได้กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า โครงการฟาร์มทะเลมีประโยชน์มากเพราะจากเดิมที่ชาวประมงจับสัตว์น้ำไม่ได้เลยแต่เมื่อมีโครงการฟาร์มทะเลสาบจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ที่เลิกอาชีพจับสัตว์น้ำไปแล้วย้อนกลับมาประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำอีก

๘ ฟาร์มทะเลโดยชุมชนที่อำเภอสติงพระ

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง ได้มีกิจกรรมการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วม ภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปีงบประมาณ 2548 ได้มีการจัดฝึกอบรมประมงอาสาจาก 2 ตำบล คือ ตำบลคลองรีและตำบลลุงุด อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา จำนวนประมงอาสาเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งหมด 186 คน ในวันที่ 11-12 เดือนมกราคม 2548 ซึ่งกิจกรรมนี้ประกอบด้วย การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ (กุ้งกุลาดำ) การแต่งตั้งตัวแทนในการติดต่อประสานงาน การรับพันธุ์สัตว์น้ำ การกำหนดข้อตกลงในการใช้เครื่องมือประมง ระยะเวลาทำการประมง โดยการตกลงร่วมกันของชุมชน และการกำหนดเขตพื้นที่ทำฟาร์มทะเล

เหตุที่ต้องมีข้อตกลงในการกำหนดตาอวนการใช้เครื่องมือประมง ระยะเวลาทำการประมงและพื้นที่ทำฟาร์มทะเล ก็เพื่อจะได้มีการบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่มีการทำลายสัตว์น้ำตัวเล็ก ๆ เพื่อที่จะได้มีมูลค่าเพิ่มของสัตว์น้ำที่มากขึ้น และเป็นแนวทางเดียวกันในการทำการประมงอย่างถูกวิธีและไม่เอารัดเอาเปรียบลดปัญหาการขัดแย้งในชุมชน ซึ่งได้มีข้อตกลงในที่ประชุม ตลอดจนการควบคุมบริหารจัดการ ดังนี้

ข้อตกลงของชุมชนในการทำฟาร์มทะเลของประมงอาสาตำบลคลองรีและตำบลลุงุดบริเวณพื้นที่ทะเลสาบสงขลาตำบลคลองรีและตำบลลุงุดโดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี องค์การบริหารส่วนตำบลลุงุดและประมงอาสาตำบลคลองรีและตำบลลุงุด อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา วันที่ 11-12 มกราคม 2548

เขตพื้นที่ฟาร์มทะเล หมายถึง เขตพื้นที่ที่เศรษฐกิจ ที่สามารถทำการประมงได้ มีการปล่อยสัตว์น้ำ (กุ้งกุลาดำ) มีการบริหารจัดการโดยชุมชน โดยมีกฎกติกาข้อตกลงของกลุ่มประมงอาสาด้วยกัน ในการกำหนดพื้นที่ บริเวณ การใช้ชนิดเครื่องมือทำการประมง ขนาดตาอวน และฤดูกาลทำการประมง

๒๒ ตำบลคลองรี

1. กำหนดให้มีพื้นที่การทำฟาร์มทะเล 2 เขต ดังนี้
  - 1.1 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 1, 2, 3 และ 4
  - 1.2 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 5, 6, 7, 8 และ 9

เขตฟาร์มทะเล

ควบคุมการจับ โดยชุมชน

กิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้ดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำตามที่กำหนดตามแผน คือ กุ้งกุลาดำ ในพื้นที่เป้าหมาย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนมีนาคม 2548 จำนวน 14.81 ล้านตัว ได้แก่ ตำบลคูขุด 5,420,000 ตัว , ตำบลคลองรี 4,100,000 ตัว , ตำบลเกาะขอย 560,000 ตัว , ตำบลท่าหิน 1,290,000 ตัว , ตำบลหัวเขา 500,000 ตัว , ตำบลเกาะนางคำ 1,360,000 ตัว , ตำบลบางเจียด 500,000 ตัว และ ตำบล เกาะหมาก 1,080,000 ตัว

กลุ่มฟาร์มกุ้ง@มาตรฐานร่วมฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา

กลุ่มฟาร์มกุ้ง@มาตรฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ประกอบการโรงเพาะกุ้งกุลาดำในอำเภอสติงพระ เล็งเห็นกิจกรรมฟาร์มทะเล จะก่อประโยชน์ให้กับชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอสติงพระ จึงได้ร่วมบริจาคพันธุ์กุ้งกุลาดำให้กับทางโครงการไปปล่อยเสริมในเขตอำเภอสติงพระ ทางสถาบันฯ จึงได้มอบโล่และประกาศนียบัตรเพื่อเป็นการขอบคุณแทนชาวประมงพื้นบ้านในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

หวางนี้ จับกุ้ง ได้ลุย
เลยน้ำ ฟ้าบ่าว?

ต้องขอบคุณทางกรมประมงที่เอาเรื่อง
ฟาร์มทะเลมาช่วยอาชีพประมงเรา ไม่งั้น
ทะเลสาบ ไม่เหลืออะไร แล้วแท้...

ยอดปล่อยกุ้งกุลาดำที่ได้รับบริจาค จากความร่วมมือของฟาร์มเอกชน จำนวน 3,275,000 ตัว ได้แก่

- ฟาร์มธรรมชาติ ต.กระดังงา อ.สติงพระ จ.สงขลา จำนวน 1,160,000 ตัว
  - ฟาร์มนวัตกรรม ต.กระดังงา อ.สติงพระ จ.สงขลา จำนวน 1,235,000 ตัว
  - มินกรฟาร์ม ต.กระดังงา อ.สติงพระ จ.สงขลา จำนวน 50,000 ตัว
  - บำรุงกิจฟาร์ม ต.สนามไชย อ.สติงพระ จ.สงขลา จำนวน 380,000 ตัว
- (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548)

เป้าหมายการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลา ปี 2548

หน่วยงาน	จำนวน (ล้านตัว)
1. กุ้งกุลาดำ	39.75
2. กุ้งแชบ๊วย	41.0
3. กุ้งก้ามกราม	35.0
4. ปลากะพงขาว	1.175
5. ปลาน้ำจืด	6.8
รวม	123.725

ปลาน้ำจืด ได้แก่ ปลากดแก้ว ปลากดเหลือง ปลาคูกอุย ปลาหมอบ ปลาลำปำ ได้ดำเนินการปล่อยมาแล้วทั้งสิ้น 33.41 ล้านตัว (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548)

ผลการปล่อยสัตว์น้ำของแต่ละหน่วยงาน

ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2547 – มีนาคม 2548

หน่วยงาน	จำนวน (ตัว)
1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	14,810,000
2. ประมงจังหวัดสงขลา	6,685,200
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง จ.สงขลา	2,080,000
4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง จ.นครศรีธรรมราช	1,025,000
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา	1,170,000
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง	7,180,000
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครศรีธรรมราช	1,000,000

